

HÅRDTSLÅENDE HOMOGENE PROJEKTILER FRA HARLEV:

Danskproduceret messingprojektil fremstillet af bøsseemager
Anders Hatting Larsen og Christian Nimann Nielsen.

Tekst og foto: Johannes Krarup

VÅBEN: DK Bullets er danskproducerede projektiler i messing. Messing er et mere sprødt metal i sammenligning med kobber. Det betyder, at messing knækker nemmere end kobber. Projektilet er lavet sådan, at det ekspanderer, men fligene knækker af projektilet efter et ret kort ekspansionsforløb. Fligene fungerer efterfølgende som knive, der skærer blodkar over og sørger for mere massiv forblødning end traditionelle projektiler.

Messings friktion er mindre end kobbers. Det betyder, at messingprojektiler kan føres op i en højere hastighed ved samme trykniveau. Messing aflejrer også mindre i piben, og derfor behøver man ikke at rense lige så tit, som hvis man bruger homogene kobberkugler eller traditionelle kobbermantlede blyprojektiler. Hvilken type

messing, der bruges, er en forretningshemmelighed. Producenten oplyser, at man kan bruge helt almindelig solvent til rensning af piben.

Producenten garanterer en ekspansion ned til 400 m/s. Det har jeg ikke testet. Men vi ved, at det er et problem ved homogene kugler, at de ikke altid ekspanderer, og dette problem forstærkes ved lavere hastigheder. Det har DK Bullets målbevidst udfordret med udviklingen af deres kugle.

Projektilspids

Da jeg første gang så spidsen på projektilerne, tænkte jeg, at de var meget åbne og skarpe i kanterne på hulspidsen. Jeg tænkte umiddelbart, at det kunne give problemer med patronføddingen, når kuglen skal føres fra magasin til kammer. Det problem har jeg

ikke haft. Men hvis man skulle have det problem, så kan det som regel afhjælpes ved at ændre på sættedybden på kuglen eller tilrette magasinet. Det er i hvert fald vigtigt, at man får afprøvet hurtig repetering af sin riffel på skydebanen, så man ikke på en drivjagt står med en patron, som sætter sig fast under repeteringen. Jeg har talt med andre, som har skudt med kuglen i forskellige kalibre, og de afviser, at der skulle være problemer med patronføddingen.

Den meget åbne spids på projektilet har en pris, og det er, at dens ballistiske egenskaber er noget lavere end mere strømlinede projektiler. Kuglen taber hurtigere hastighed, og derved reduceres anslagsenergien hurtigere, og kuglefaldet er større. Dette er den åbenlyse svaghed ved projektilet.

Producenten har overvejet flere typer af projektilspidser, men det vil blive på bekostning af ekspansionen.

Kvalitetskontrol

Af en pakke på 50 kugler tog jeg 10 tilfældige kugler ud og kontrolvejede dem på min digitale vægt. De vejede ca. 0,5 grain mere end anført på pakken. Det er ikke usædvanligt blandt kugleproducenter. Det er også uden praktisk betydning. Men det var overraskende, at kuglerne ikke afveg med mere end 0,1 grains indbyrdes (svarende til 0,00648 gram). Det kan sagtens være usikkerhed på vægten, eller at kuglens vægt ligger lige imellem et trinskifte på digitalvægten. Det er udtryk for stor ensartethed. Det er i den grad fremmende for præcisionen. Projektilerne bliver fremstillet på en CNC maskine.

Testet på dyr

Jeg har skudt tre råbukke og en ræv med kuglen. Kuglen er 74 grains svarende til 4,8 gram, og jeg har ladet den i kaliber .240 Weath. Mag. Kuglen er uden tvivl blevet presset op i det høje hastighedsområde. Den har en udgangshastighed på 1160 m/s. Jeg har ikke haft nogen af dyrene, hvor der var mere end ét udgangshul. Det er der nogle jægere, der fejlagtigt tror. Fligene laver ikke udgangshuller og har ikke momentum til at lave gennemtrængning. De sørger for ødelæggelse i de indre organer. Man kan forstille sig, at fligene vil få mere gennemtrængningsevne i de større kugler. Dem har jeg ikke prøvet, men jeg har konsulteret andre, der har prøvet dem, og de siger, at de ikke giver ekstra udgangshuller.

Jeg var overrasket over, at den nedlagte ræv ikke var mere ødelagt. Der var et fint lille udgangshul. Det tror jeg dog godt kan variere lidt mere end f.eks. på råvildt pga. den mindre krop. Her formoder jeg, at man vil opleve mere kraftige udgangshuller.

Projektillet giver et lille udgangshul. Det er kun kuglens resterende krop, der laver gennemtrængning. Det er måske kritisk i

forhold til schweiss. Men dyret falder ofte i knaldet, og forblødningen er meget kraftig. Nosler Partition er til sammenligning også en kugle, som er kendt for de små udgangshuller.

God til drivjagt

Jeg tror, at kuglen virkelig har noget for sig ved drivjagt. Hvis kuglen træffer i kanten af de vitale dele, tror jeg man er bedre sikret i forhold til hurtig forblødning, idet kuglens flige vil træffe organer, der grænser op til kuglens passage igennem dyret.

Prisen på disse projektiler er 7 - 10 kr. Det er bestemt konkurrencedygtigt i forhold til andre homogene kugler, hvor de billigste starter ved ca. 5 kr. Ladedata kan fås via producentens hjemmeside. Her kan man også downloade filer til brug i programmet QuickLOAD, som mange hjemmeladere gør brug af. Jeg er ikke bekendt med kommercielle patroner med dette projektil.

Men man kan formodentlig få lavet patroner hos nogle af de mennesker, som kommercielt genlader riffelpatroner.

krarupsa@gmail.com

DK-Bullets

Sortiment af ekspanderende kugler:

6 mm. - 4,8 g.

6,5 mm. - 8 g.

.308 - 10,2 g. & 12 g.

.312 - 9,7 g.

.338 - 16 g.

9,3 mm. - 13,7 g. & 16 g.

.375 - 17,6 g.

Sortimentet er forsat under udvidelse.

Yderligere information kan findes på

<http://www.dkbullets.dk>

1:4

Projektilsnedkeren

Anders Hatting Larsen i værkstedet.

UDSTYR I bl.a. Sverige, Tyskland og Nordamerika har der gennem længere tid været fokus på at få udfaset bly i riffelammunition. Det fik for nogle år siden bøsse-maker og iværksætter Anders Hatting Larsen til at rette blikket mod området. Ikke mindst, fordi der dengang ikke var ret mange blyfrie produkter på markedet.

– Jeg kunne se, hvad der foregik rundt om i verden i forhold til udfasning af blyholdig ammunition, og jeg syntes ikke, at de produkter, der var på markedet, levede op til mine forventninger. Jeg slog mig så sammen med min makker, Christian Nimann Nielsen, der både er ingeniør og skydetosset. Han og jeg har skudt en hel del langdistanceskydning – ude på 1.000 meters afstand og mere – og vi har altid nørdet meget i ballistiske forhold. Vi gik så i gang med at udvikle vores eget projektil, og efter to et halvt års udviklingsarbejde og utallige prototyper senere stod vi med det færdige produkt i hånden.

Undervejs blev forskellige legeringer testet. Det samme blev en lang række forskellige udformninger på projektil-

et. Der blev blandt andet forsøgt med en lang række forskellige plasticspidser, men den suverænt bedste udformning var altså den trefligede model i en meget hemmelig sammensat mes-singlegering.

A.H. Larsen fra Harlev ved Århus er en af mændene bag firmaet DK Bullets. Den erfarne bøsse-maker har sammen med ingeniøren Christian Nimann Nielsen udviklet det nyskabende blyfrie projektil.

Tekst og foto: Kim Lykke Jensen

Ekspansion

Noget af det, der adskiller DK Bullets fra andre homogene projektiler er, at de ekspanderer ved meget lav hastighed.

– Vi havde sat et uforventeligt krav, at vi ville skabe et projektil, der ville sikre ekspansion helt ned til 400 meter i sekundet, og som samtidig havde en dobbeltvirkende funktion – og det var her, at fligene kom ind i billedet. De er designet til at knække af og dermed sikre en bedre effekt, i og med at de formentligt vil overskære store blodkar på vejen gennem dyret. Samtidigt er der ikke nogle små fragmenter, der spreder sig til kødet. Vi har fra starten også hele tiden haft en enorm fokus på kvalitetssikringen af de færdige projektiler. Derfor er vi overbeviste om, at vi har fået skabt verdens bedste blyfrie projektil, fortæller han.

Projektilerne bliver i dag produceret på en dansk maskinfabrik. Med tiden er det ikke utænkeligt, at de to herrer vil sætte gang i en decideret patronproduktion, men indtil videre er det altså kun projektilerne, der indgår i sortimentet.

klj@jaegerne.dk